

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE**

MALÝ LAPÁŠ

FEBRUÁR 2007

OBSAH :

1.	ÚVOD	5
2.	PREDSTAVENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV	6
3.	OBSAH A CIEĽ PROGRAMU	8
4.	ANALYTICKÁ ČASŤ	9
4.1	ANALÝZA REGIÓNU	9
4.1.1	VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA	9
4.1.2	PRÍRODNÉ PODMIENKY	9
4.1.3	DEMOGRAFICKÉ POMERY	11
4.1.4	HISTORICKO - KULTÚRNE HODNOTY OBCE	12
4.2	ANALÝZA HOSPODÁRSTVA	12
4.2.1	POĽNOHOSPODÁRSTVO A POTRAVINÁRSKY PRIEMYSEL	12
4.2.2	LESNÉ HOSPODÁRSTVO	13
4.2.3	OSTATNÉ ČASTI HOSPODÁRSTVA	13
4.2.4	STAVEBNÍCTVO A BYTOVÁ VÝSTAVBA	14
4.2.5	CESTOVNÝ RUCH	14
4.3	ANALÝZA INFRAŠTRUKTÚRY	16
4.3.1	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	16
4.3.1.1	DOPRAVA	16
4.3.1.2	VODOVOD, KANALIZÁCIA A PLYNOVOD	17
4.3.1.3	ELEKTRICKÁ SIEŤ, POŠTA A TELEKOMUNIKÁCIE ...	18
4.3.2	SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	18
4.3.2.1	ZÁKLADNÁ VYBAVENOSŤ	18
4.3.2.2	ŠKOLSTVO, KULTÚRA A ŠPORT	19
4.3.2.3	ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ	19
4.3.2.4	SLUŽBY	19
4.4	ANALÝZA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	20

5.	STRATEGICKÁ ČASŤ	23
5.1	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	24
5.2	SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	25
5.3	ŠKOLSTVO, KULTÚRA A ŠPORT	27
5.4	PODNIKANIE A SLUŽBY	28
5.5	CESTOVNÝ RUCH	30
5.6	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	32
6.	REALIZAČNÁ ČASŤ	35
6.1	AKČNÝ PLÁN ZÁKLADNÝCH PRIORÍT OBCE	35
6.2	AKČNÝ PLÁN V OBLASTI TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	37
6.3	AKČNÝ PLÁN V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	38
6.4	AKČNÝ PLÁN V OBLASTI ŠKOLSTVA, KULTÚRY A ŠPORTU	40
6.5	AKČNÝ PLÁN V OBLASTI PODNIKANIA A SLUŽIEB	41
6.6	AKČNÝ PLÁN V OBLASTI CESTOVNÉHO RUCHU	43
6.7	AKČNÝ PLÁN V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	44
7.	ZÁVER	47

OBEC MALÝ LAPÁŠ

Kraj : Nitriansky
Okres : Nitra
Región : Stredné Ponitrie

Poloha obce : 48°18'10 severnej zemepisnej šírky a 18°10'54 východnej zemepisnej dĺžky

1. ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je vypracovávaný v zmysle Zákona č.503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Program poskytuje priestor pre rozvoj, overenie a aplikovanie nových integrovaných prístupov pri praktickej realizácii podnikateľských zámerov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý programový dokument, ktorého cieľom je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod.

Je to skôr koncepčný ako analytický dokument. Jeho základom je jasné vymedzenie hlavných problémov, ktoré sú pre hospodársky a sociálny rozvoj daného konkrétneho územia spoločné, a vytýčenie opatrení, ktoré by mali prispieť k riešeniu týchto problémov.

Základom jeho vypracovania a uvádzania do života obce je spolupráca kľúčových subjektov v katastrálnom území obce Malý Lapáš v partnerstve, ktoré predpokladá participáciu širokého spektra inštitúcií : samosprávu obce, zástupcov štátneho a verejného sektora, podnikateľskú sféru, sociálnych partnerov i mimovládne organizácie.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je tiež východiskom tvorby územnoplánovacej dokumentácie, ak ju obec nemá, alebo jej aktualizácie, ak už existuje.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je ale predovšetkým „živý“ dokument, ktorý síce stanovuje základné body smerovania obce spolu s konkrétnymi cieľmi a úlohami, avšak v priebehu realizácie rozvojových aktivít je možné zareagovať na všetky nové aktivity, ktoré neustále vznikajú.

To, že dokument je schvaľovaný najvyšším orgánom obce neznamena, že ide o uzavretý dokument. Je potrebné ho dopĺňať formou krátkodobých akčných plánov a v prípade zmeny východiskových podmienok aktualizovať.

2. PREDSTAVENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV

Trvalo udržateľný rozvoj

Trvalo udržateľný rozvoj chápeme ako taký rozvoj, v ktorom sú zámerne obmedzené výnosy v záujme trvalého zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pri obnoviteľných zdrojoch platí miera využívania po hranicu regeneračných schopností, pri ktorej je daný zdroj schopný svojej regenerácie, či už samostatne alebo s určitým zásahom. Pri neobnoviteľných zdrojoch sa musí brať do úvahy potreba neustáleho nahradzovania zdrojov, keďže množstvo zdrojov v tomto prípade je obmedzené a dôjde k situácii, že bude zdroj úplne vyčerpaný. Preto nesmie byť rozvoj závislý len na neobnoviteľných zdrojoch, ale je potrebné ešte počas čerpania týchto zdrojov neustále hľadať potenciálne náhradné zdroje, aby bol prechod na nové zdroje plynulý a nijako neovplyvnil trvalo udržateľný rozvoj.

Strategický cieľ

Strategický cieľ predstavuje určitý pohľad do budúcnosti, ktorý chceme v najbližších rokoch dosiahnuť v danom území. Je to určitá vízia života a životných podmienok obyvateľov obce v takom časovom horizonte, na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Zvyčajne tento časový horizont predstavuje obdobie 5 až 7 rokov. Je to obdobie, v ktorom je možné určité myšlienky alebo predstavy zrealizovať.

Priorita

Priorita vo všeobecnosti predstavuje dôležitosť, prvenstvo v poradí respektíve prednosť pred niečím. V programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce môžeme tento pojem využiť pre ohodnotenie a stanovenie poradia riešenia jednotlivých problémov. Toto poradie nám potom určí preferovanie problémov pri ich riešení v projektoch. Rozumné preferovanie jednotlivých problémov napomáha efektívnemu rozvoju daného regiónu.

Špecifický cieľ

Špecifický cieľ je odvodený od cieľa strategického spolu s nadväznosťou na určitú prioritu. Špecifický cieľ má určitú hodnotu, ktorú vyjadrujeme podľa merateľných jednotiek. Hodnotami týchto jednotiek sú stanovené ciele, ktoré chceme v danom čase a priestore dosiahnuť. Tieto hodnoty môžu predstavovať napríklad počet obyvateľov, počet bytov, počet pracovných miest, výmery plôch a pod.

Opatrenie

Opatrenie je prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. V programoch predstavuje opatrenie konkretizáciu cieľov priority.

Činnosť

Činnosť, prípadne aktivita je v rámci programov a projektov chápaná ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo inak vymedzený prvok, zahrňujúci skupinu krokov alebo podrobnejších úloh vykonávaných počas priebehu projektu so svojimi vstupmi a výstupmi.

3. OBSAH A CIEĽ PROGRAMU

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malý Lapáš je zložený z troch základných častí : analytickej, strategickej a realizačnej časti.

1. Analytická časť

Analytická časť predstavuje popis potenciálu obce Malý Lapáš. Analytická časť zahŕňa prípravu programu vo forme popisu všeobecnej charakteristiky obce, jej postavenia v regióne, prírodných podmienok, štruktúry obyvateľstva, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry. Samozrejme sa popisujú aj ďalšie špecifické prvky a možnosti, ktoré do programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja patria.

2. Strategická časť

Strategickú časť programu tvorí posúdenie súčasného stavu, zadefinovanie určitých predstáv alebo vízií v daných konkrétnych oblastiach, SWOT analýza a určenie špecifických cieľov pre jednotlivé kategórie opatrení. Výsledkom je vyhľadávanie a príprava projektov, ktoré vychádzajú z cieľov a vhodne a efektívne riešia problémy obce. Pri tom sa kladie dôraz na zabezpečenie finančných zdrojov, zabezpečenie využívania majetku obce a vytváranie vhodných partnerstiev na zabezpečenie rozvoja obce.

3. Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na realizáciu a finančné krytie projektov. Na jej základe sa budú pripravovať projekty pre rozvoj obce. Prvoradá a preferovaná bude možnosť čerpania prostriedkov z fondov EÚ. Časový plán, finančný plán a plán postupu je zostavovaný podľa predpokladaných možností zdrojov. Monitorovanie, kontrola a hodnotenie je vykonávané na základe plánu programu, ktorý rešpektuje podmienky na realizáciu a hodnotenie úspešnosti stratégie formou realizácie jednotlivých projektov v súlade s nie jednorázovým charakterom procesu strategického plánovania.

4. ANALYTICKÁ ČASŤ

4.1 ANALÝZA REGIÓNU

4.1.1 Všeobecná charakteristika

Obec Malý Lapáš sa nachádza na juhozápadnom Slovensku, severne od Veľkého Lapáša v blízkosti štátnej cesty Nitra – Levice. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1394, kde sú ale obce Malý aj Veľký Lapáš spomínané ako jedno sídlo. V rámci územno-správneho členenia patrí obec Malý Lapáš do Nitrianskeho kraja a okresu Nitra. Obec je od okresného mesta vzdialená približne 6 km.

Katastrálne územie obce Malý Lapáš pozostáva z jedného katastra. Hranica katastrálneho územia obce susedí s katastrami obce Pohranice na severe, Dolné Obdokovce na východe, Veľký Lapáš na juhu, Nitra – Chrenová na západe a Nitrianske Hrnčiarovce na severozápade. Katastrálne územie má výmeru 321 ha. Územie obce Malý Lapáš je vymedzené hranicami zastavaného územia obce k 1.1.1990 a hranicami katastrálneho územia obce.

V katastri sa nachádzajú lokality, ktoré sa viažu na poľnohospodársku výrobu. Tieto lokality nemajú rekreačný charakter. Existencia poľnohospodárskych lokalít a usadlostí vyplýva s už z historického zamerania širšieho priestoru na poľnohospodársku výrobu.

Obec Malý Lapáš je z hľadiska štruktúry osídlenia hromadná cestná dedina. Nové zástavby rodinných domov sa vyskytujú po celom intraviláne. Ide prevažne o zmiešanú zástavbu. Tá vznikala a neustále prebieha postupným rekonštruovaním a dostavbami pôvodnej obytnej zástavby. Výškové zónovanie je typické pre vidiecke sídla. Objekty majú prevažne jedno až dve podlažia.

Obec Malý Lapáš je charakterizovaná ako vidiecky priestor. Optimálne prírodné podmienky predurčili územie obce na poľnohospodársku funkciu. V dosahu katastra blízkosti obce sa nachádza prietah štátnej cesty I. triedy I/51 Nitra - Levice.

4.1.2 Prírodné podmienky

Obec Malý Lapáš leží na južnom Slovensku, v Podunajskej nížine, v Žitavskej pahorkatine. Obec sa rozprestiera na oboch stranách potoka Kadaň. Kataster má výmeru 321 ha a má tvar pretiahnutejši zo západu na východ, pričom nadmorská výška katastra sa od západu smerom k intravilánu, cez ktorý

preteká potok Kadaň, znižuje a potom ďalej smerom na východ k okraju katastra sa opäť zvyšuje. Súčasná krajinná štruktúra je odrazom intenzívneho poľnohospodárskeho využívania krajiny.

Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 170 metrov nad morom, v celom katastri sa nadmorská výška pohybuje v rozmedzí približne 155 - 246 metrov nad morom. Územie katastra patrí do Žitavskej pahorkatiny, ktorá je súčasťou Podunajskej nížiny. Podunajská nížina geomorfologicky patrí do systému vnútroalpských nížin. Z geomorfologického hľadiska má kataster obce Malý Lapáš a jeho okolie charakteristický pahorkatinný reliéf, ktorý je reprezentovaný plochými chrbtami a prevažne bezodtokovými úvalinami. K pohoriu Tribeč, ktoré sa tiahne od Zlatých Moraviec po Zobor, sa pripájajú dlhé terénne vlny, ktoré tvoria Nitriansku tabuľu. Sú to nánosy neogénnych náplavov, ktoré naväzujú na kryštallické horniny Tribečského pohoria. Základnou horninou sú neogénne íly, medzi ktorými sú vodonosné vrstvy piesku. Na týchto neogénnych náplavoch sú vrstvy diluviálneho šedožltého ílu a piesku, na ktorých ležia aluviálne nánosy hĺn. Najvrchnejšiu časť pôdneho profilu tvorí ornica, ktorá siaha v priemere do hĺbky 40 cm.

Podľa atlasu krajiny SR sa z hľadiska kontaminácie rizikovými prvkami v lokalite nachádzajú pôdy relatívne čisté.

Hydrogeologické pomery sú odrazom geologicko-tektonickej stavby územia. Významnejšie sústreďovanie podzemnej vody je viazané na polohy pieskovcov a ílovitých pieskov. Výskyt a rozšírenie jednotlivých lokalít podzemných vôd je nepravidelné vo vertikálnom i horizontálnom smere. Hladina podzemnej vody sa najbližšie k povrchu nachádza v povodí potoka Kadaň. Najnižší stav hladiny spodnej vody je v západnej časti katastra. Dažďové vody sú odvádzané prevažne povrchovo do potoka Kadaň. V katastri sa nevyskytujú žiadne významné pramene ani pramenné oblasti a tiež ani žiadne významné termálne ani minerálne pramene.

V katastri sa nenachádzajú žiadne ložiská vyhradených nerastov a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov. Nie sú tu žiadne objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk.

Obec Malý Lapáš sa nachádza v teplej nížinnej oblasti juhozápadného Slovenska. Z klimatického hľadiska patrí lokalita katastra obce do teplej klimatickej oblasti. Priemerné teploty v júli tu dosahujú úroveň vyše 20 °C, priemerné teploty v januári dosahujú hodnotu -2 °C. Rozdiel priemerných teplôt

najteplejšieho a najchladnejšieho mesiaca je teda vyše 20 °C. Priemerné množstvo zrážok je približne 600 mm.

Všeobecne pre rozvoj obce, ako je situovanie priemyslu, rekreačných a obytných zón, je potrebná znalosť rozloženia vetra, jeho smer a rýchlosť. Početnosť a sila vetrov je určená hlavne orografickými pomermi, ktoré popisujú charakteristiku reliéfu založenú najmä na jeho vzhľade. Najčastejšie prevládajú vetry severozápadné.

4.1.3 Demografické pomery

Na demografický potenciál obce najviac vplýva jeho formovanie a veľmi výrazné pôsobenie sociálno-ekonomických faktorov.

Podľa údajov Štatistického úradu mala k 31. decembru 2004 obec Malý Lapáš 385 obyvateľov, z čoho bolo 204 žien a 181 mužov. Vekové rozdelenie bolo nasledovné : 77 obyvateľov bolo v predproduktívnom veku, 231 v produktívnom veku a 77 obyvateľov bolo vo veku poproduktívnom. Z hľadiska pomeru národnostného rozloženia v roku 2001 prevažuje národnosť slovenská (98,3%) nad národnosťou maďarskou (1,37%) a českou (0,27%). Čo sa týka vierovyznania, 97,53% obyvateľstva obce sa hlási k rímsko-katolíckemu vierovyznaniu; 0,27% obyvateľstva sa hlási k evanjelickému vierovyznaniu, 0,55% obyvateľstva je nezisteného vierovyznania a 1,1% je bez vierovyznania.

Môžeme konštatovať, že prirodzený prírastok obyvateľstva v Malom Lapáši má z dlhodobejšieho hľadiska stúpajúcu tendenciu.

Ďalší vývoj migrácie v značnej miere ovplyvňuje celková ekonomická situácia obce, prosperita jednotlivých zložiek hospodárstva a situácia na trhu práce.

Vývoj počtu obyvateľov obce Malý Lapáš :

ROK		POČET
1880	-	165
1900	-	203
1930	-	312
1970	-	445
1980	-	427
1991	-	344
1998	-	353
2004	-	385
2005	-	408
2006	-	434

4.1.4 Historicko – kultúrne hodnoty obce

Vedomosti o dávnovekom osídlení katastra obce Malý Lapáš sú neúplné, pretože doposiaľ sa v katastri nevykonala väčšia terénny výskum alebo systematický povrchový prieskum. Zemnými prácami môžu byť prípadné ešte neobjavené lokality zničené, preto je aj pre budúcnosť nevyhnutné zabezpečiť záchranný archeologický výskum tak, ako je to uvedené v zákone č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

V novodobej histórii vznikla obec Malý Lapáš v roku 1990 na základe referenda, ktorým sa rozdelila spoločná obec Lapáš. Obec Lapáš vznikla v roku 1960 zlúčením vtedajších samostatných obcí Veľkého a Malého Lapáša.

Pôvodná obec sa spomína už v zoborskej listine z roku 1113 ako „Lapas“. Do roku 1156 siaha informácia o existujúcej farnosti. Osada Malý Lapáš vznikla pravdepodobne v 14-tom storočí, pretože ešte v roku 1394 sa spomína len jediná obec. V ďalšej histórii obec patrila viacerým zemepánom. Jedná sa hlavne o neskorší stredovek. V obci sa nachádza aj kaštieľ.

Existenciu a charakter obce predstavujú a dopĺňujú aj symboly obce - erb, pečať, štandarda a zástava.

Typické tradície obyvateľstva predstavujú poľnohospodárstvo, výroba dreveného náradia, tkanie, výšivkárstvo, košíkárstvo a ďalšie typické tradície, charakterizujúce nie len obec Malý Lapáš ale aj jej široké okolie. Sú to tradície vlastné pre Slovenský vidiecky priestor.

4.2 ANALÝZA HOSPODÁRSTVA

4.2.1 Poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel

Keďže prírodné podmienky v danej oblasti umožňujú dobrý rozvoj poľnohospodárstva, a to rastlinnej aj živočíšnej výroby. Poľnohospodárstvo bolo už oddávna ťažiskovým zdrojom živobytia pre miestnych obyvateľov.

Okres Nitra a vlastne celé južné Slovensko má výborné podmienky pre poľnohospodársku výrobu. Úrodnosť pôd je vysoká, čo vyplýva zo skutočnosti, že v okrese sú významne zastúpené hlavne hnedozeme, ale aj čiernozeme a čiernice. Preto sa vlastne hospodárstvo na južnom Slovensku zameriavalo na poľnohospodársku výrobu a záhradkárstvo.

Kľúčovým nositeľom poľnohospodárskej výroby vo vtedajšom Lapáši bolo Jednotné roľnícke družstvo Lapáš. Toto JRD malo dve strediská, jedno v Malom

Lapáši – Nový dvor a jedno stredisko vo Veľkom Lapáši. V priemere tam pracovalo 100 stálych pracovníkov. JRD obrábalo ornú pôdu a chovalo dobytok a ošípané.

V Malom Lapáši je ako v typickom vidieckom priestore rozšírené záhradkárstvo, pestovanie ovocia a zeleniny.

4.2.2 Lesné hospodárstvo

Lesy v katastri obce sú obhospodarované Lesmi SR, š.p., OZ Topoľčianky, Lesná správa Nitrianska Streda. Existujúce lesné porasty v katastri sú menšieho rozsahu. Porasty drevín sú obmedzené na menšie plochy, menšie medze, porasty popri ceste a niekoľké solitéry. Stromy sa nachádzajú v katastri v extraviláne aj intraviláne obce. Podľa rozčlenenia porastov vzhľadom na druhovosť ide o listnaté lesy. Lesné hospodárstvo je tu zamerané na pestovateľskú, ťažobnú a obnovnú činnosť.

4.2.3 Ostatné časti hospodárstva

Ostatné časti hospodárstva sú v obci prezentované už len v menšom rozsahu. K pozitívnym prvkom po roku 1989 patrí vytvorenie siete súkromných podnikateľov. V súčasnosti je v obci fungujúci obchod a pohostinstvo. Tieto zariadenia zabezpečujú základné potreby obyvateľov obce.

Ďalej sa v obci nachádza stolárstvo, krajčírstvo s výrobou neštandardných odevov a kynologických doplnkov, kaderníctvo, autodielná, výroba cukrárenských výrobkov, stavebné zámočníctvo a záhradná architektúra. S uvedeného vyplýva, že obec Malý Lapáš je v porovnaní s inými obcami s nižším počtom obyvateľov obec s nadštandardnou sieťou súkromného podnikania.

V súčasnosti nie sú významnejšie požiadavky na vytvorenie nových plôch pre hospodárske účely. Existujúce plochy slúžiace pre účely hospodárstva sú dostatočne veľké a primerané súčasným potrebám. Situácia je ovplyvnená hlavne skutočnosťou, že sídlo má nižší počet obyvateľov a preto nie je veľmi veľká perspektíva hromadného rozširovania služieb v obci a to hlavne z ekonomického hľadiska. Ďalším faktorom prípadného slabšieho rozvoja služieb v obci je blízkosť krajského mesta Nitra.

4.2.4 **Stavebníctvo a bytová výstavba**

Dynamika bytového fondu je charakterizovaná pohybom typickým pre väčšinu menších, ale aj väčších sídiel. Do roku 1991 počet trvale obývaných domov a bytov mierne stúpala, avšak od roku 1991 má klesajúcu tendenciu.

Je to spôsobené viacerými faktormi, avšak najvýznamnejšími faktormi pre klesajúcu výstavbu domov a bytov v súčasnosti je odliv mladých ľudí za prácou do väčších miest a tiež aj výrazný nárast cien stavebných materiálov, pozemkov, tendencia rekonštrukcie starších obytných domov a pod. A čím menšie je sídlo, tým výraznejšie sa existujúca situácia prejavuje.

Avšak čo sa týka samotnej obce Malý Lapáš, v poslednom období sa prejavuje skôr imigrácia ľudí do obce. V obci sa podľa údajov Štatistického úradu k 31.12.2004 nachádzalo 122 domov, z toho 103 trvalo obývaných.

4.2.5 **Cestovný ruch**

Z hľadiska hospodárskeho i sociálneho rozvoja má pre každé sídlo význam cestovný ruch mestského významu. Pod týmto cestovným ruchom rozumieme formu pobytu návštevníkov v obci, ktorého hlavným cieľom je získať zážitok z návštevy. Pri mestskom cestovnom ruchu ide o formu menej pokojného oddychu, pričom typickým motívom účasti na ňom je snaha dozvedieť sa niečo nové, rozšíriť svoj informačný obzor, zmeniť každodenný spôsob života, zabaviť sa, dobre sa najesť, užiť si. Mestský cestovný ruch môže byť motivovaný pracovne (obchodný) alebo turisticky (kultúrny, vzdelávací, zdravotný, návšteva príbuzných a známych). Mestský cestovný ruch považujeme za krátkodobú formu cestovného ruchu, keďže dĺžka pobytu návštevníkov sa v priemere pohybuje okolo dvoch dní, a má teda charakter výletný či víkendový.

Obec Malý Lapáš by pre rozvoj cestovného ruchu mala spĺňať tri základné podmienky:

- existencia primárnej ponuky (prírodné podmienky a kultúrno-historický potenciál) v takom rozsahu a kvalite, ktorá je príťažlivá a vyvoláva návštevnosť obce,
- komunikačná dostupnosť, ktorá umožňuje prístup do obce a pohyb za jeho atrakciami,
- vybavenosť zariadeniami, ktoré umožňujú pobyt v obci a návštevu jeho atraktivít.

Pre existenciu a rozvoj cestovného ruchu v akomkoľvek sídle je nevyhnutné vypracovať koncepciu jeho rozvoja. Tá sa tvorí na základe analýzy a zhodnotenia potenciálu sídla a súčasne sa zameriava na zisťovanie záujmu miestneho obyvateľstva o rozvoj cestovného ruchu. Cieľom takejto koncepcie by malo byť vytvorenie všeobecného produktu „obec“ s vlastnou značkou a diferencovanou ponukou, ktorá by obstála v konkurencii na trhu cestovného ruchu.

Obec Malý Lapáš je sídlo ležiace v dosahu štátnej cesty I. triedy. Pahorkatinné katastrálne územie má poľnohospodársky, ovocinársky, vinohradnícky a zeleninársky charakter. Rekreačné zariadenia sa v súčasnosti v obci nenachádzajú.

Atraktívne pre turistov bývajú športové areály so širšou podporou rôznych športov. Bolo by vhodné zamerať sa na nejaký špecifický druh športu, ktorým by bola obec prezentovaná.

Terajšie záhrady a ovocné sady majú pestovateľský charakter. Avšak práve tieto lokality tvoria potenciálnu rezervu pre vytvorenie záhradkárskej chatovej oblasti. Takáto oblasť by bola vhodná pre víkendovú rekreáciu.

Celkový charakter územia dáva predpoklady na využitie a zhodnotenie typických daností obce a aj blízkeho okolia a blízkych sídiel. Veľkým pozitívom je blízkosť starobylého mesta Nitra, v ktorom je množstvo historických pamiatok.

Ľudia s vysokým národným cítením a vzťahom k miestnym kultúrnym a historickým hodnotám by mohli obec prezentovať vo forme poznávacieho turizmu. V histórii tejto obce sú určite viaceré udalosti, ktoré nie sú typické pre bežnú vidiecku dedinu. Aktivity ako ovocinárstvo, zeleninárstvo, remeslá a kultúrne aktivity predstavujú predpoklady pre vytvorenie vidieckeho turizmu.

V Stratégii rozvoja cestovného ruchu Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2006-2013 je región okresu Nitra zaradený medzi regióny strednej priority s dôrazom na rozvoj veľtrhov a výstav, poznávanie pamiatok a pobyty pri vode a horách. Odporúčanou formou rozvoja cestovného ruchu je mestský, veľtržný a kongresový turizmus, prímestská rekreácia a vidiecky turizmus.

4.3 ANALÝZA INFRAŠTRUKTÚRY

4.3.1 Technická infraštruktúra

4.3.1.1 Doprava

Obec Malý Lapáš sa nachádza 6 km východne od mesta Nitra, v blízkosti cestného ťahu štátnej cesty I/51 Nitra - Levice. Prieťahovou cestou je cesta III/06434, ktorá je v južnej časti napojená na nadradenú komunikáciu I/51 Nitra – Levice a severným smerom pokračuje do obce Pohranice. V tomto úseku sú však nedobudované krajnice a odvodnenie. V celej dĺžke prieťahu chýbajú chodníky a chodci využívajú jazdné pruhy vozovky. Priamo na vozovku sú napojené rodinné domy, obslužné plochy a výrobné areály. Po týchto cestách sú trasované aj prímestské linky SAD. V obci je na trase zriadená dvojstranná zastávka. V extraviláne obce sa nachádzajú viaceré spevnené účelové komunikácie. Čo sa týka prevádzkovaného druhu dopravy, v katastri obce sa nachádza len cestná doprava. Najbližšie železničné trate sú Nitra – Zlaté Moravce a Nitra – Nové Zámky. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v meste Nitra.

Na prieťahový úsek cesty III. triedy sa obojstranne pripája sieť miestnych prístupových komunikácií.

V hraniciach zastavaného územia aj mimo neho sú zriadené viaceré účelové komunikácie, ktoré sprístupňujú ostatné časti katastra. Všetky tieto komunikácie sú prašné a vedené ako poľné cesty. Tieto cesty slúžia prevažne pre hospodárske vozidlá a zariadenia a na prístup k vzdialenejším záhradám a lokalitám.

V trasách miestnych komunikácií sú chodníky čiastočne vybudované. Konštrukcia chodníkov je betónová. Na niektorých miestach, kde sa chodníky nenachádzajú, je bezpečnosť ľudí aspoň čiastočne riešená obmedzením rýchlosti dopravy. Pre bezpečnosť obyvateľov je najvhodnejšia komplexná sieť chodníkov a neustála rekonštrukcia chodníkov existujúcich.

Parkovacie miesta existujú iba v trase štátnej cesty III triedy a na niektorých miestnych komunikáciách pri objektoch vybavenosti a služieb, na miestach, kde prichádzajú zákazníci, zamestnanci a návštevníci. Nákladné vozidlá, pracovné a špeciálne automobily parkujú v areáloch a dvoroch jednotlivých prevádzok. Povrch parkovacích miest je rôzny. Vhodné by bolo doplnenie parkovacích miest najmä pri kostole a športovom areáli.

Garážovanie motorových vozidiel je riešené hlavne v súkromných garážach v rodinných domoch, alebo v samostatne stojacich garážach pri rodinných domoch. Firemné vozidlá sú garážované v areálových objektoch.

Významné dopravné zariadenia v obci Malý Lapáš nie sú. Zariadenia tohto druhu sú dostupné v plnom rozsahu v okresnom meste Nitra. Medzi dopravné plochy patria aj zásobovacie a manipulačné plochy pri objektoch vybavenosti a služieb a to v kombinácii s parkovacími miestami.

Hromadnú prepravu osôb obce zabezpečuje autobusová doprava. Prepravu cestujúcich do zamestnania, škôl, úradov, za nákupmi a kultúrou hlavne do okresného mesta Nitra, ale aj do okolitých sídiel, zabezpečuje dopravný závod SAD Nitra.

4.3.1.2 Vodovod, kanalizácia a plynovod

Obec Malý Lapáš má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Voda pre uvedený systém sa hygienicky zabezpečuje v čerpacej stanici chlórdioxidom, zdravotné zabezpečenie vody zabezpečuje prevádzkovateľ vodovodu. Zásobovanie je zabezpečené napojením na diaľkovodný vodovod z Gabčíkova. Zároveň sú vytvorené aj možnosti pre napojenie novej IBV.

Z hľadiska hygienického i z hľadiska ďalšieho rozvoja obce je stav odkanalizovania odpadových vôd z obce nevyhovujúci.

Kanalizácia nie je v obci vybudovaná. Projektová dokumentácia odkanalizovania navrhuje čističku odpadových vôd na juhozápadnom okraji obce mimo zastavaného územia.

Odvádzanie dažďových vôd je riešené ochrannými technickými zariadeniami pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných rigolov vedľa štátnej cesty. Miestne komunikácie majú rigoly, miestami ale neudržiavané. Z tohto dôvodu dažďové vody vsakujú do zelených pásov vedľa komunikácie alebo sa priamo zhromažďujú na ceste a vytvárajú kaluže. Likvidácia dažďových vôd je v súčasnosti nedostatočná, lebo odvodňovacie priekopy nemajú dostatočnú kapacitu, nedostatočný rozsah a nie sú udržiavané.

Od roku 1997 je obec kompletne plynofikovaná. Zemný plyn sa v obci v prevažnej miere používa na vykurovacie účely, prípravu teplej vody a na varenie. Dodávateľom zemného plynu v obci je SPP a.s. Každý odberateľ je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva zemného plynu. Zemný plyn je dodávaný systémom plynárenských zariadení, ktorých

prevádzkovateľom je v súčasnosti SPP a.s. OZ Nitra. Pre novú IBV sú vytvorené možnosti napojenia na koncových bodoch príľahlých ulíc.

4.3.1.3 Elektrická sieť, pošta a telekomunikácie

Vybavenie obce Malý Lapáš elektrickou energiou je zabezpečované systémom transformovní, ktoré sú napojené na 22kV vzdušné vedenie. Všetky elektrické siete a transformovne sú v pomerne dobrom technickom stave. Rozvod elektrickej energie v obci zabezpečujú jedna klasická a dve stožiarové trafostanice.

Pre prípadné nové investičné zámery v obci bude treba riešiť rekonštrukciu elektrickej siete, hlavne čo sa týka osadenia nových transformovní, prípadne rekonštrukciou existujúcich transformovní. Možné je aj zvýšiť prenosovú schopnosť niektorých úsekov nízkonapäťového vedenia.

Telekomunikačné služby sú v obci zabezpečené prostredníctvom digitálnej telefónnej ústredne, ktorá je napojená na diaľkové káble. Obec je napojená na digitálnu ústredňu vo Veľkom Lapáši. Kapacita ústredne je dostačujúca aj pre rozvojové zámery obce. Pri zavedení novej ústredne bola vykonaná aj rekonštrukcia telekomunikačnej rozvodnej siete v obci. Rozšírenie telefónnej siete pre investičné zámery v obci je možné z jestvujúcej telefónnej siete a automatickej ústredne.

V obci sa pošta nenachádza, poštové služby sú zabezpečované v obci Veľký Lapáš.

4.3.2 Sociálna infraštruktúra

4.3.2.1 Základná vybavenosť

Základnú vybavenosť obce predstavujú základné prvky samosprávy. Z pohľadu existencie samosprávy je to administratíva obce – obecný úrad. Čo sa týka pošty, obec spadá pod poštu obce Veľký Lapáš. Rozsah základnej vybavenosti obce zodpovedá veľkosti sídla. U starších budov postupne vznikajú a budú vznikať potreby rekonštrukcie menšieho alebo väčšieho rozsahu, ktoré bude nutné riešiť.

4.3.2.2 Školstvo, kultúra a šport

V obci sa zo školských zariadení nachádza materská škola, potreby základného školstva pre obec sú zabezpečované v príľahlých sídlach. V obci je tiež aj kultúrny dom. Tieto objekty sú sústredené v centrálnej zóne obce.

V obci pôsobí niekoľko záujmových organizácií. Tieto organizácie existujú aj za podpory samosprávy, a ktoré by bez finančnej podpory od obce nemohli existovať. Tieto záujmové organizácie môžu byť aj nositeľom kultúrneho života v obci počas celého roka, či už sú to nejaké kultúrno-zábavné akcie alebo rôzne výstavy. Situácia v tejto kategórii života obce je taktiež ovplyvnená nižším počtom obyvateľov.

4.3.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotná starostlivosť občanov nie je v obci zabezpečovaná. Najväčšiu príčinu na tom nižší počet obyvateľov a zároveň blízkosť okresného mesta Nitra. Obyvatelia obce dochádzajú za zdravotnou starostlivosťou do okolitých sídiel, kde je zabezpečená aj lekáreň. Vhodné by bolo rozvíjať zdravotníctvo v záujme optimálneho zabezpečenia základnej lekárskej starostlivosti. Ohľadom sociálnej starostlivosti vo väzbe na predpokladaný demografický vývoj je očakávaný nárast obyvateľov v poproduktívnom veku. Vhodné by bolo zabezpečiť adekvátne nároky na zariadenia sociálnej pomoci pre starých občanov. Efektívnou sa javí rekonštrukcia jestvujúcich objektov zmenou funkčného využívania.

4.3.2.4 Služby

Obec Malý Lapáš má vybavenosť územia na úrovni typického vidieckeho sídla. Čo sa týka komplexnosti služieb, v obci je táto miera nižšia. Dobudovanie vybavenosti by mohlo z hľadiska budúceho populačného vývoja byť jedným z viacerých stabilizujúcich prvkov. Prvkom negatívne ovplyvňujúcim tento vývoj je ale nižší počet obyvateľov a blízkosť okresného mesta Nitra. V regióne sa služby sústreďujú najviac vo väčších sídlach, ako je Nitra a z tohto dôvodu ani nemožno očakávať nejaký výrazný nárast viacerých druhov služieb, ktoré by komplexne dopĺňali vybavenosť službami v obci.

Čo sa týka základnej vybavenosti, okrem vyššie spomenutých základných služieb sa v obci nachádza kostol, cintorín s domom smútku a prevádzky

živnostenského charakteru. Ostatné dôležitejšie i menej dôležité služby sú využívané v priľahlých sídlach, ale hlavne v okresnom meste.

Rozsah a sortiment siete maloobchodných zariadení, zariadení služieb a stravovania v regióne je v súčasnosti v pohybe, nakoľko väčšina obchodov, prevádzok a služieb je v ekonomickom prenájme, prípadne na začiatku podnikateľskej činnosti. V obci je zabezpečený predaj potravinárskeho tovaru, zmiešaného tovaru a aj špecializovaného tovaru. V obci sa tiež nachádzajú služby pohostinstva.

Vhodné by bolo doplnenie sortimentu poskytovaných služieb. Predpokladá sa však, že prípadné zabezpečovanie rozširovania služieb v obci bude prevádzané vo forme súkromného podnikania. Avšak vzhľadom na nižší počet obyvateľov a blízkosť okresného mesta sa rozsiahlejší nárast poskytovaných služieb v obci nepredpokladá. Možnosťou rozšírenia služieb by bolo turistické zatraktívnenie obce.

4.4 ANALÝZA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Jednotlivé zložky životného prostredia nie sú v obci Malý Lapáš výrazne ohrozované. Formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre vidiecky a poľnohospodársky priestor.

Kataster obce spadá do oblasti panónskej flóry, obvodu europanónskej xerothermnej flóry, ktorá zaberá celú nížinnú krajinu Podunajskej pahorkatiny a Podunajskej roviny. Podľa fytogeograficko – vegetačného členenia patrí predmetné územie do dubovej zóny a nížinnej podzóny. Vegetácia, vyskytujúca sa v súčasnosti v katastri je vo väčšom rozsahu odlišná od pôvodnej vegetácie.

Podľa zoogeografického členenia Slovenska patrí územie do panónskej oblasti, jej juhoslovenského obvodu. Toto začlenenie znamená, že v druhovom zložení živočíšstva prevažujú najmä teplomilné, často stepné druhy. Prevažnú časť územia však tvoria intenzívne poľnohospodársky využívané plochy s rozsiahlou výsadbou monokultúr. Spoločenstvá kultúrnej stepi v porovnaní s lesnými spoločenstvami sú na druhy pomerne chudobné.

Lokalita katastra obce nie je zaradená do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach a tiež ani do Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území. V katastri sa nevyskytujú biotopy národného a európskeho významu.

Z hľadiska šírenia sa živočíchov sú najvýznamnejšími biokoridormi najmä nivy vodných tokov rovinného a podhorského stupňa. Jedným z koridorov, ktorým sa môžu šíriť vodné a na brehoch žijúce druhy sú vodné toky, potoky a vodné kanály, ktoré vytvárajú v širšom okolí katastra pomerne hustú sieť. V samotnom katastri sa nenachádzajú žiadne biokoridory nadregionálneho významu, je tu biocentrum a biokoridor regionálneho významu.

Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd. Určité lokálne znečistenia pôd výrazne ovplyvňujú a spôsobujú divoké skládky. Viditeľná a podstatná zmena sa dá dosiahnuť len kompletnou rekultiváciou divokej skládky a jej blízkeho okolia.

Znečisťovanie povrchových vôd je spôsobované taktiež prvkami typickými pre poľnohospodársky a vidiecky priestor. Najvýraznejšími prvkami sú neodkanalizované sídla, výrobné prevádzky a skládky priemyselných a komunálnych odpadov. Stabilizujúcim respektíve zlepšujúcim faktorom v tomto smere by bolo vybudovanie kompletnej siete kanalizácie, aby sa splaškové vody nemuseli sústreďovať v prevažne nevyhovujúcich žumpách a potom odvážať fekálnym vozom do čerpacej stanice.

Ovzdušie je zafažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú tuhé prachové a plynné exhaláty. Najväčšími producentmi je miestna doprava a poľnohospodárska výroba. Eliminácia týchto vplyvov je možná vytvorením izolačnej zelene okolo priestorov výrobných prevádzok a samozrejme aj postupnou plynifikáciou jednotlivých tepelných zdrojov. V súčasnej dobe však vzhľadom na ceny energií dochádza na vidieku k návratu ku tuhým palivám, ako je drevo a uhlie, aj keď prevažne len v rodinných domoch obyvateľstva sídiel.

Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce je potrebné vychádzať z nadradených koncepcií zameraných na odpadové hospodárstvo.

Najzákladnejšími bodmi pri riešení situácie s komunálnymi odpadmi je v prvom rade obmedzenie vzniku odpadov, realizácia kompostovania komunálnych odpadov biologického pôvodu, zvyšovanie využívania odpadov ako druhotných surovín, likvidácia a sanácia divokých skládok v obci a realizácia projektu zberu separovaného a nebezpečného odpadu. Tuhý komunálny odpad z obydľí je zbieraný do vlastných nádob a odvázaný na regionálnu skládku. Nebezpečný odpad sa zberá podľa potreby a odvázaný je do najbližšej spaľovne.

V obci a v katastri obce sa nachádzajú viaceré interakčné prvky. Sú to stromové porasty pozdĺž poľných ciest alebo medzí, vyhradené areály hospodárskych dvorov, cintorín, záhrady, vinohrady, sady a kanály s brehovými porastmi.

Celkový stav životného prostredia v obci a katastri obce je bez väčších negatívnych prvkov a pri aplikácii niektorých opatrení je možné zabezpečiť neustále zlepšovanie stavu jednotlivých zložiek životného prostredia a tým samozrejme životného prostredia ako celku.

5. STRATEGICKÁ ČASŤ

V Í Z I A :

Neustále zlepšovanie kvality života občanov obce Malý Lapáš a zabezpečenie primeraného rozvoja vo všetkých určujúcich oblastiach v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja a zlepšovania kvality životného prostredia.

5.1 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

VÍZIA :

MALÝ LAPÁŠ – OBEC PRÍŤAŽLIVÁ PRE TURISTOV A S DOSTATOČNÝM PRIESTOROM PRE ROZVOJ A BÝVANIE PRE OBYVATEĽOV.

SÚČASNÝ STAV :

- zlý technický stav komunikácií
- nevybudovaná komplexná sieť kanalizácie
- nedostatočný rozsah a zlý stav existujúcich chodníkov
- zvýšená nákladná doprava v niektorých častiach obce
- svojoľné parkovanie v obci
- nedostatočný informačný systém v obci

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- obec je lokalizovaná v blízkosti väčších sídiel
- vybudovaná elektrická sieť
- vybudované rozvody zemného plynu
- vybudovaná kompletná vodovodná sieť
- vybudovaná telekomunikačná sieť
- existujúce verejné osvetlenie

Slabé stránky :

- zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií
- zlý stav chodníkov a ich nedostatočný rozsah
- potreba modernizácie časti technickej infraštruktúry
- potreba budovania siete kanalizácie
- chýbajúce orientačné tabule

Príležitosti :

- využívanie financií z fondov EÚ
- využívanie environmentálnych fondov
- aplikácia modernejších technológií pri výstavbe a rekonštrukcii inžinierskych sietí a osvetlenia
- rekonštrukcia technickej infraštruktúry

Ohrozenia :

- všeobecne stagnujúci hospodársky rozvoj

- nedostatočný systém financovania cestného hospodárstva
- rast cien energií
- zvyšovanie prevádzkových nákladov
- nízky ekonomický potenciál obyvateľstva
- nedostatočné využívanie finančných zdrojov cez projekty financované z EÚ

STRATEGICKÉ CIELE :

- vybudovanie funkčnej kanalizačnej siete
- zabezpečenie odtekania povrchových dažďových vôd z cestných komunikácií
- budovanie a rekonštrukcia existujúcich chodníkov podľa technického stavu a potrieb
- rekonštrukcie inžinierskych sietí podľa potrieb a technického stavu
- doplnenie dopravného značenia a informačného systému
- príprava lokalít na IBV

5.2 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

VÍZIA :

MALÝ LAPÁŠ – OBEC SO ZABEZPEČENOU KVALITNOU A ÚČINNOU SIEŤOU ZÁKLADNEJ SOCIÁLNEJ A ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI PRE VŠETKY VEKOVÉ KATEGÓRIE OBYVATEĽSTVA

SÚČASNÝ STAV :

- slabá sociálna infraštruktúra pre dôchodcov
- zlá dostupnosť lekárskej starostlivosti pre dôchodcov
- nedostatočná komplexnosť zdravotného zabezpečenia pre obyvateľov
- nedostatočná propagácia zdravého životného štýlu
- nedostatok bezbariérových prechodov a vstupov
- nedostatočné sociálne cítenie obyvateľstva

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- existujúci klub dôchodcov
- nehnuteľnosti vhodné na novú výstavbu

- blízkosť krajského mesta Nitra
- pomerne dobrý zdravotný stav obyvateľstva
- snaha kompetentných ľudí o zlepšovanie situácie sociálne slabších vrstiev

Slabé stránky :

- rodiny s nízkym finančným príjmom
- nedostačujúci model financovania sociálnych služieb
- nedostačujúci model financovania zdravotníctva a poisťného systému
- neexistujúca lekárska ambulancia v obci
- nemotivujúce prostredie pre rozšírenie zdravotníckych služieb
- slabá informovanosť a angažovanosť obyvateľstva

Príležitosti :

- existujúca podpora štátu
- vypracovávanie projektov sociálnej starostlivosti s podporou fondov EÚ
- využitie ľudského potenciálu
- osвета pre zdravý zdravotný štýl obyvateľstva
- osвета zameraná na sociálne cítenie obyvateľstva

Ohrozenia :

- prípadná vyššia miera nezamestnanosti
- nedostatočná spolupráca miest a obcí pri využívaní podpory z EÚ
- komplikovaný systém získavania prostriedkov z fondov EÚ
- nedostatky v legislatíve
- narastajúca apatia a netolerantnosť medzi ľuďmi
- nedostatočná činnosť štátnych orgánov a úradov na úseku sociálnej starostlivosti o riešenie problémov tých sociálne slabších vrstiev obyvateľstva, ktoré si nie sú schopné pomôcť samy

STRATEGICKÉ CIELE :

- podpora klubu dôchodcov
- zriadenie opatrovateľskej služby
- v prípade zriadenia opatrovateľskej služby rozšírenie pomoci dôchodcom vo forme „zdravotnej sestry“, ktorá by príležitostne a podľa potrieb pomáhala osamelým dôchodcom v ich domoch
- rozšírenie poskytovania sociálnych služieb dôchodcom a iným sociálne slabším vrstvám obyvateľstva
- výstavba hospicu

5.3 ŠKOLSTVO, KULTÚRA A ŠPORT

VÍZIA :

MALÝ LAPÁŠ – OBEC MÚDRYCH A VZDELANÝCH ĽUDÍ SO ZDRAVÝM ŽIVOTNÝM ŠTÝLOM, HRDÝCH NA HISTORICKÚ A KULTÚRNU HODNOTU SVOJHO RODISKA A S MODERNOU PREDSTAVOU O BUDÚCNOSTI

SÚČASNÝ STAV :

- zlý technický stav školských zariadení
- zlý technický stav kultúrneho strediska
- slabé možnosti športového vyžitia mládeže – nedostatočné priestory pre rôzne druhy športov
- nedostatočný záujem miestneho obyvateľstva o kultúrne a spoločenské akcie v obci
- nedostatočné využívanie kultúrno - historického potenciálu regiónu
- zhoršovanie kultúrneho výzoru obce znečisťovaním verejných priestranstiev

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- dlhodobá tradícia poľnohospodárstva a záhradkárstva v regióne
- ľudské zvyky a tradície
- rôzne kultúrne a športové akcie
- možnosť ďalšieho rozširovania športového areálu o iné druhy športov
- blízkosť sídla k viacerým športovo-rekreačným zariadeniam v regióne
- ochota kompetentných organizovať rôzne kultúrno-športové podujatia

Slabé stránky :

- zlý technický stav budov
- vysoké prevádzkové náklady verejných budov
- nedostatok peňazí na rozvoj kultúry a športu
- nedostatočný záujem podnikateľských subjektov o kultúru a šport
- nízka úroveň kultúrneho vyžitia obyvateľstva
- znečisťované verejné priestranstvá obce
- neexistencia projektov na rozvoj obce po spoločenskej a kultúrnej stránke

Príležitosti :

- cez projekty a granty získať finančné prostriedky na rekonštrukciu školských zariadení
- cez projekty a granty získať finančné prostriedky na vytvorenie podmienok pre zníženie nákladov na prevádzku verejných budov
- cez projekty a granty získať finančné prostriedky na rozširovanie kultúrnych, spoločenských a športových aktivít
- hľadanie sponzorov, ktorí by finančne podporovali rôzne kultúrne, spoločenské a športové akcie
- podpora záujmu mladých ľudí o tradičné, ale aj nové športy

Ohrozenia :

- vysoké prevádzkové náklady verejných budov
- nedostatočný záujem občanov o život v obci
- nezáujem mladých ľudí organizovať kultúrne a športové podujatia
- hospodársky pokles spojený so sťahovaním sa rodín za prácou
- vplyv konzumných kultúr a negatívnych javov na obyvateľstvo, ale hlavne na mládež

STRATEGICKÉ CIELE :

- rekonštrukcia budovy materskej škôlky
- využívanie alternatívnych zdrojov energií v súvislosti so znižovaním prevádzkových nákladov
- vybudovanie všestranného ihriska
- vybudovanie oddychovej zóny v obci
- vytvorenie a podpora nových záujmových krúžkov pre mládež
- rozširovanie zelene v obci

5.4 PODNIKANIE A SLUŽBY**VÍZIA :**

MALÝ LAPÁŠ – MIESTO DLHODOBÉHO A TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA A PROSPIEVAJÚCEHO RASTU

SÚČASNÝ STAV :

- nedobudovaná technická infraštruktúra

- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania v oblasti služieb, výroby a obchodu
- nevyužitie tradície charakterizujúce obec
- nevyužívanie obnoviteľných zdrojov energie
- slabšia atraktívnosť pre nových investorov
- všeobecne sa zhoršujúca životná úroveň obyvateľov
- nezamestnanosť

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- obec leží v dosahu krajského mesta Nitra
- vybudovaná telekomunikačná sieť
- vybudovaná elektrická sieť
- vybudované rozvody zemného plynu
- vybudovaný vodovod
- ľudský potenciál charakterizovaný všestrannými zručnosťami

Slabé stránky :

- zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií
- potreba budovania siete kanalizácie
- potreba modernizácie niektorých inžinierskych sietí
- nedostatočný záujem investorov
- nedostatočný rozsah informácií pre začínajúcich podnikateľov
- nedostatočné priestorové možnosti pre rozvoj malého a stredného podnikania
- nedostatočná finančná a legislatívna podpora malého a stredného podnikania

Príležitosti :

- rozvoj zamestnanosti v regióne
- rozvoj podnikateľských aktivít súvisiacich s typickým charakterom krajiny (poľnohospodárstvo, vinárstvo, záhradkárstvo)
- rozvoj podnikateľských aktivít zameraných na agroturistiku
- príchod viacerých investorov do Nitrianskeho regiónu

Ohrozenia :

- nemotivujúce podnikateľské prostredie

- nedostatočné systémové nástroje podpory rozvoja malého a stredného podnikania
- neustále legislatívne zmeny na úseku podnikania sťažujúce fungovanie podnikateľských subjektov
- nedostatočná dostupnosť efektívnych úverových zdrojov
- obmedzenie prístupu a vstupu investícií
- hospodárska a záhradkárska recesia v dôsledku vysokých vstupov a na druhej strane nízkych cien za poľnohospodárske výrobky

STRATEGICKÉ CIELE :

- vybudovanie kanalizačnej siete v súvislosti s lepšou podporou rozvoja podnikania v obci
- rekonštrukcia ďalšej technickej infraštruktúry v súvislosti s lepšou podporou rozvoja podnikania v obci
- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energií
- obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti
- podpora miestnych živnostníkov, ktorých činnosť je zameraná na služby, obchod a výrobu
- zabezpečenie poradenstva pre začínajúcich podnikateľov a živnostníkov

5.5 CESTOVNÝ RUCH

VÍZIA :

MALÝ LAPÁŠ – REGIÓN PRÍŤAŽLIVÝ PRE LUDÍ SO ZÁUJMOM O AGROTURISTIKU A LETNÚ TURISTIKU S DOSTUPNOSŤOU KVALITNÝCH UBYTOVACÍCH A STRAVOVACÍCH SLUŽIEB

SÚČASNÝ STAV :

- nedostatočné množstvo turistov
- nedostatok ubytovacích kapacít
- nedostatočný rozsah stravovacích možností
- nedostatočná informačná činnosť a nedostatočná propagácia kultúrno-spoločenských akcií
- nedostatočná spolupráca medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi cestovného ruchu pôsobiacimi v regióne

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- príťažlivá krajina
- typická poľnohospodárska a záhradkárska krajina
- blízkosť sídla k historickému mestu Nitra
- blízkosť k viacerým chráneným lokalitám v regióne
- blízkosť sídla k viacerým športovo-rekreačným zariadeniam v regióne
- viaceré kultúrno-spoločenské podujatia organizované počas roka

Slabé stránky :

- nedostatočné základné služby pre turistov
- chýba ubytovanie v súkromí, turistická ubytovňa, kemping
- slabé rozšírenie agroturistických zariadení v širšom regióne
- neexistencia informačného centra a s tým súvisiaci nedostatok komplexných informácií o sídle a jeho okolí
- chýba športový areál s vybudovanými podmienkami pre viaceré v súčasnosti populárne športy
- chýba komplexná ponuka programov na trávenie voľného času pre návštevníkov aj domácich obyvateľov
- nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb v cestovnom ruchu
- nedostatočné finančné zázemie obyvateľov pre rozvoj agroturistických zariadení

Príležitosti :

- vybudovanie informačného centra, prípadne aktuálne zabezpečovanie informácií pre prezentáciu širšieho regiónu
- spolupráca kompetentných ľudí v rámci regiónu navzájom a aj smerom dovonka
- spolupráca a koordinácia činnosti so susediacimi regiónmi
- spolupráca a koordinácia činnosti s inými turistickými a rekreačnými centrami v regióne
- získanie financií na podporu cestovného ruchu z projektov využívajúcich programy štátu a Európskej únie
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu Nitrianskeho samosprávneho kraja

Ohrozenia :

- slabý záujem ľudí všeobecne o cestovný ruch ako formu živobytia
- nepriaznivá politika štátu v oblasti podpory cestovného ruchu

- nedostatok peňazí na rozvoj cestovného ruchu
- zvyšovanie vstupných nákladov na vytvorenie a údržbu zariadení slúžiacich na agroturistiku
- zvyšovanie vstupných nákladov pre tvorbu informačných a propagačných materiálov

STRATEGICKÉ CIELE :

- vytvorenie oddychovej zóny v obci
- podpora rozvoja agroturistiky so zameraním na vinárstvo, poľnohospodárstvo, rybolov a návštevu prírody
- propagácia agroturistiky a budovania malých rodinných penziónov, kde by sa poskytovali služby ubytovania a stravovania
- zlepšenie spolupráce v celom regióne medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu
- zabezpečenie ubytovacích a stravovacích kapacít
- aktívna účasť na propagovaní sídla a širšieho regiónu
- vytvorenie informačného portálu

5.6 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

VÍZIA :

MALÝ LAPÁŠ – OBEC KULTÚRNA A ČISTÁ, UCHOVÁVAJÚCA PRÍRODNÉ A HISTORICKÉ DEDIČSTVO PRE BUDÚCE GENERÁCIE, MYSLIACA EKOLOGICKY A PODPORUJÚCA OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE A RECYKLÁCIU

SÚČASNÝ STAV :

- existujúce divoké skládky
- znečistené verejné priestranstvá
- neexistencia komplexnej kanalizačnej siete
- nedostatočné odvádzanie dažďových vôd
- nedostatočná údržba rigolov popri cestách
- nedostatočná údržba zelene
- nevyužívanie alternatívnych a ekologickejších zdrojov energií

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- kvalitné informácie o území
- veľká biodiverzita územia a chránené druhy rastlín a živočíchov
- výrazné historické a krajinné štruktúry v bližšom regióne
- výhodný prírodný a ľudský potenciál
- zachovalé prírodné prostredie
- zavedený separovaný zber odpadov
- pravidelný zber a odvoz TKO

Slabé stránky :

- vplyvy ohrozujúce dodržiavanie čistoty životného prostredia
- nevybudovaná komplexná sieť kanalizácie
- nevyhovujúce riešenie dopravy v obci
- nedostatočné vysporiadanie sa s bioodpadmi
- nekoncepčný urbanizmus

Príležitosti :

- revitalizácia a projekty zelene v obci
- zvyšovanie ekologického vedomia u obyvateľov
- budovanie územných systémov ekologickej stability
- bezodpadové alebo nízkoodpadové hospodárenie
- využívanie alternatívnych zdrojov energií, využívanie slnečnej energie na ohrev vody, využívanie biomasy, rekonštrukcie kotolní a pod.

Ohrozenia :

- nepredvídateľné prírodné udalosti
- nepredvídateľné ekologické havárie
- divoké skládky tuhého komunálneho odpadu
- ohrozovanie flóry a fauny v dôsledku neznalosti ľudí a subjektov
- intenzita cestnej dopravy
- zhoršený stav technickej infraštruktúry
- nedostatočný záujem občanov o aktivity zamerané ekológiu a ochranu životného prostredia
- nerešpektovanie všeobecne záväzných nariadení prijatých na úseku ochrany životného prostredia
- globalizačné tendencie

STRATEGICKÉ CIELE :

- odstránenie divokých skládok
- vybudovanie zariadenia slúžiaceho na nakladanie z bioodpadmi
- realizácia kanalizačnej siete v celej obci
- rozvoj recyklácie a využívania obnoviteľných zdrojov energie
- zabezpečenie kvalitnej údržby verejnej zelene
- výsadba nových stromoradií
- rozšírenie a udržiavanie siete smetných košov na verejných priestranstvách

6. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce obsahuje popis aktivít, ktoré sa majú zrealizovať v jednotlivých oblastiach popisovaných v strategickej časti dokumentu. Tento popis aktivít má informatívny charakter a slúži pre internú potrebu. Jeho úlohou je mať prehľad o tom, čo môže obec v určitých daných obdobiach realizovať. Plnenie jednotlivých úloh bude závisieť hlavne od toho, aké priority budú pre obec dôležité v danom období, aké finančné prostriedky sa získajú z vlastných zdrojov, z fondov Európskej únie a samozrejme od konečnej schválenej podoby rozpočtu obce v jednotlivých rokoch.

6.1 AKČNÝ PLÁN ZÁKLADNÝCH PRIORÍT OBCE

Akčný plán základných priorít obce obsahuje hlavné priority rozvoja obce, a to už prebiehajúce, ale ešte nedokončené, a samozrejme aj priority ktoré sú ešte len v teoretickej rovine a javia sa ako nevyhnutné alebo aspoň vhodné pre ďalší rozvoj obce v najbližších rokoch.

Čo sa týka časového harmonogramu, plánovanie aktivít závisí hlavne od množstva finančných prostriedkov, ktoré môže obec v každoročnom rozpočte vyčleniť na rozvoj obce a samozrejme ako využije možnosti čerpania finančných príspevkov z fondov EÚ. V súčasnosti prebehlo zbieranie a príprava aktivít pre rôzne oblasti možnosti čerpania zdrojov pre financovanie z fondov v novom programovacom období Európskej únie na roky 2007-2013. Je však potrebné dbať na viaceré skúsenosti z iných sídiel, kde sa pri väčšom množstve schválených projektov ukázalo ako správne spájanie menších sídiel do mikroregiónov, hlavne na úseku budovania technickej infraštruktúry a na úseku ochrany životného prostredia.

Takže určujúcim a významným krokom v ďalšom rozvoji obce je existujúca a hlavne kvalitná spolupráca medzi samosprávami v regióne, zástupcami štátneho a verejného sektora, podnikateľskou sférou, sociálnymi partnermi a aj mimovládnyimi organizáciami.

Základné priority obce na najbližšie obdobie:

- Cieľ : Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
- Úloha : Vybudovanie kanalizácie v celej obci
Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov
- Úloha : Odstraňovanie čiernych skládok TKO a odstraňovanie znečistenia z verejných priestranstiev
Základné zabezpečenie formou aktivačných prác
- Cieľ : Zlepšenie technickej infraštruktúry obce
- Úloha : Rekonštrukcia technickej infraštruktúry v obci
Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov
- Úloha : Zabezpečenie budovania chodníkov v lokalitách s problémovou dopravou
Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov
- Úloha : Príprava lokalít na IBV
Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov
- Cieľ : Zvýšenie kultúrno - historickej hodnoty obce
- Úloha : Podpora a rozširovanie kultúrno – spoločenských akcií počas roka
Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov
- Úloha : Výsadba okrasných stromov pri cestách a v chotári
Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov
- Cieľ : Zlepšenie kvality školstva
- Úloha : Rekonštrukcia budovy materskej školy
Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov

6.2 AKČNÝ PLÁN V OBLASTI TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

PROBLÉMY :

- zhoršený technický stav komunikácií
- nedostatočný rozsah chodníkov
- zhoršený stav existujúcich chodníkov
- neexistujúca komplexná kanalizačná sieť
- nepripravené lokality pre IBV
- nedostatočný informačný systém v obci

PRIORITY :

- vybudovanie kanalizačnej siete
- rekonštrukcie ulíc podľa potrieb a technického stavu
- budovanie chodníkov v obci
- príprava lokalít pre IBV

Cieľ č.1: Zvýšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia

Úloha č.1.1: Dobudovanie komplexnej kanalizačnej siete

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2: Zlepšenie technickej infraštruktúry v obci

Úloha č.2.1: Budovanie nových chodníkov v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2: Rekonštrukcia ulíc a chodníkov podľa potrieb a technického stavu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.3: Rekonštrukcia elektrickej siete podľa potrieb a technického stavu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.4: Rekonštrukcia vodovodnej siete podľa potrieb a technického stavu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3: Zatraktívnenie obce pre bytovú výstavbu

Úloha č.3.1: Príprava lokalít na IBV

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.4: Zlepšenie vzhľadu obce

Úloha č.4.1: Odstránenie znečistenia z verejných priestranstiev

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.4.2: Zabezpečenie udržiavania poriadku na verejných priestranstvách

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.4.3: Skrášlenie verejných priestranstiev výsadbou okrasných drevín

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.4.4: Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

6.3 AKČNÝ PLÁN V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY**PROBLÉMY:**

- slabá sociálna infraštruktúra pre dôchodcov
- nedostatok bezbariérových prechodov a vstupov
- nedostatočné sociálne cítenie obyvateľstva
- nedostatočná propagácia zdravého životného štýlu

PRIORITY:

- zriadenie opatrovateľskej služby
- v nadväznosti na zriadenú opatrovateľskú službu zriadenie pomoci dôchodcom vo forme „zdravotnej sestry“, ktorá by príležitostne a podľa potrieb pomáhala osamelým dôchodcom v ich domoch
- rozšírenie poskytovania sociálnych služieb dôchodcom a iným sociálne slabším vrstvám obyvateľstva

Cieľ č.1: Zlepšenie života dôchodcov v obci

Úloha č.1.1: Zriadenie opatrovateľskej služby

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.2: Zriadenie služby tzv. „zdravotnej sestry“ pre starých a chorých ľudí

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2: Zvyšovanie záujmu ľudí o pomoc sociálne slabším vrstvám obyvateľstva žijúcim v obci

Úloha č.2.1: Osveta zameraná na sociálne cítenie ľudí

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2: Spoločenské oceňovanie obyvateľov aktívnych v sociálnej oblasti

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3: Podpora budovania a rekonštrukcie domov v obci

Úloha č.3.1: Informovanie o možnostiach financovania výstavby domov a bytov

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.2: Informovanie občanov o možnostiach financovania obnovy domového a bytového fondu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.4: Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva

Úloha c.4.1 Zvýšenie zodpovednosti občanov za svoje zdravie

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha c.4.2 Osveta – zdravý životný štýl

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

6.4 AKČNÝ PLÁN V OBLASTI ŠKOLSTVA, KULTÚRY A ŠPORTU

PROBLÉMY:

- zhoršený stavebný a technický stav verejných budov a zariadení
- zhoršený stav kultúrneho strediska
- nedostatočný záujem miestnych obyvateľov o kultúrne a spoločenské akcie
- nedostatok financií na rozširovanie kultúrno-športových podujatí
- znečistené verejné priestranstvá

PRIORITY:

- rekonštrukcia verejných budov podľa potreby
- rekonštrukcia kultúrneho strediska
- vybudovanie športového areálu
- vybudovanie detského ihriska
- vybudovanie oddychovej zóny
- rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia
- zabezpečenie poriadku na verejných priestranstvách

Cieľ č.1: Zlepšenie kultúrnej atraktívnosti obce

Úloha č.1.1: Podpora kultúrnych akcií v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.2: Vytvorenie a zabezpečenie rozvrhu kultúrnych akcií počas roka

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.3: Osveta v oblasti rozvoja kultúry v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2: Skrášlenie obce

Úloha č.2.1: Skrášlenie verejných priestranstiev výsadbou okrasných drevín

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2: Zabezpečenie udržiavania poriadku na verejných priestranstvách

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.3: Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3: Podpora voľnočasových aktivít v obci

Úloha č.3.1: Vybudovanie všestranného športového areálu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.2: Rozšírenie športových možností v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.3: Vybudovanie detského ihriska

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.4: Vybudovanie oddychovej zóny

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

6.5 AKČNÝ PLÁN V OBLASTI PODNIKANIA A SLUŽIEB

PROBLÉMY:

- nízky počet obyvateľov v obci
- nezamestnanosť
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania v oblasti služieb, výroby a obchodu
- nedostatočné priestory pre obchod a služby
- nemotivačné prostredie pre rozvoj súkromného podnikania
- nevyužívanie obnoviteľných zdrojov energie

PRIORITY:

- obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti
- zriadenie a udržiavanie informačných tabulí o službách v obci
- využívanie blízkosti väčších sídiel v regióne
- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energií
- zabezpečenie technickej infraštruktúry pre zatraktívnenie regiónu pre rozšírenie podnikateľských možností

Cieľ č.1: Zvyšovanie zamestnanosti v obci

Úloha č.1.1: Podpora nových pracovných príležitostí na úseku podpory rozvoja cestovného ruchu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.2: Podpora nových pracovných príležitostí na úseku zvyšovania ochrany životného prostredia

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2: Dobudovanie siete služieb v obci

Úloha č.2.1: Vytvorenie vhodnej legislatívy v obci smerujúcej k podpore rozvoja podnikania a služieb v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2: Spracovanie a udržiavanie ponuky voľných priestorov v obci vhodných pre umiestnenie a rozšírenie služieb

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.3: Rekonštrukcia lokalít, vhodných pre rozšírenie ponuky služieb v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3: Obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti v súvislosti s rozvojom podnikania a služieb v obci

Úloha č.3.1: Analýza stavu občianskej vybavenosti

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.2: Vytvorenie priorít pri obnove občianskej vybavenosti

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.3: Vytvorenie prípadne vyhľadanie podmienok pre obnovu občianskej vybavenosti

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

6.6 AKČNÝ PLÁN V OBLASTI CESTOVNÉHO RUCHU

PROBLÉMY:

- nedostatočné množstvo turistov
- neexistencia ubytovacích kapacít a stravovacích možností
- nedostatočná informačná činnosť
- nedostatočná propagácia regiónu
- nedostatočná spolupráca medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi cestovného ruchu pôsobiacimi v regióne

PRIORITY:

- oddychová zóna
- propagačný materiál
- rozvoj a propagácia agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
- podpora rozvoja víkendovej turistiky so zameraním na širšie okolie
- zlepšenie spolupráce v celom regióne medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu
- zabezpečenie ponuky ubytovacích a stravovacích kapacít

Cieľ č.1: Zvýšenie atraktivity obce z hľadiska turizmu

Úloha č.1.1: Vytvorenie oddychovej zóny v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.2: Vybudovanie všestranného športového areálu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2: Zlepšenie propagácie obce a regiónu

Úloha č.2.1: Koordinácia činností medzi samosprávou a podnikateľmi

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2: Zabezpečenie dohľadu nad kvalitou a rozsahom poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.3: Vydanie propagačného materiálu o turistických možnostiach v širšom regióne

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3: Základné podmienky rozvoja turizmu v obci a v regióne

Úloha č.3.1: Zvyšovanie príťažlivosti územia, jeho hodnôt a tradícií

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.2: Finančná a legislatívna podpora agroturistiky v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.3: Podpora vytvorenia ubytovacích kapacít pre turistické účely

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.4: Podpora rozšírenia rozsahu služieb v oblasti cestovného ruchu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.5: Osveta o rozšírení agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.4: Rozšírenie turistických možností v obci a blízkom okolí

Úloha č.4.1: Motivácia občanov pre zapojenie sa do práce v cestovnom ruchu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

6.7 AKČNÝ PLÁN V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

PROBLÉMY:

- neexistencia kanalizačnej siete
- divoké skládky
- nedostatočná údržba zelene
- nedostatočné odvádzanie povrchových vôd z ciest
- nevyužívanie alternatívnych a ekologickejších zdrojov energií
- nedostatočné ekologické cítenie obyvateľstva

PRIORITY:

- realizácia kanalizačnej siete
- údržba rigolov popri cestách
- odstránenie divokých skládok
- zabezpečovanie separovaného zberu odpadov
- zriadenie kompostárne
- údržba verejnej zelene
- výsadba nových stromoradií
- rozvoj recyklácie a využívania obnoviteľných zdrojov energie

Cieľ č.1: Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia

Úloha č.1.1: Realizácia kanalizačnej siete v obci

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.2: Údržba verejnej zelene

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.3: Výsadba nových stromoradií

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.4: Odstránenie divokých skládok

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.5: Zabezpečovanie ochrany všetkých zložiek životného prostredia

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.1.6: Osveta súvisiaca s ochranou životného prostredia

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2: Zlepšenie nakladania s odpadmi

Úloha č.2.1: Riešenie efektívneho systému triedenia odpadov

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2: Zabezpečenie kompostovania rastlinného odpadu

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.3: Podpora recyklácie odpadov

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.4: Osveta medzi miestnym obyvateľstvom v súvislosti so znižovaním objemu produkovaných odpadov

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3: Systém komplexného zabezpečenia údržby, poriadku a čistoty v obci

Úloha č.3.1: Zabezpečenie údržby verejnej zelene

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.2: Zabezpečenie údržby a čistoty verejných priestranstiev

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.3: Zabezpečenie efektívneho odstraňovania povrchových a dažďových vôd z chodníkov a cestných komunikácií

Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

7. ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malý Lapáš vznikol pre potreby rozvoja obce a pre potreby vytvorenia určitého systému a smeru plánovania rozvoja obce.

Tento program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je rozčlenený do troch základných častí, a to charakteristika obce a regiónu, ďalej strategická časť zahrňujúca potreby obce Malý Lapáš, a realizačná časť, ktorá obsahuje rozpis priorít, cieľov a úloh, ktorými by sa mala obec zaoberať v najbližších rokoch. Hlavné smery rozvoja obce obsahujú priority v rozhodujúcich oblastiach života komunity predovšetkým na úseku zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a regiónu za neustáleho zlepšovania kvality životného prostredia.

Chceme opäť upozorniť na to, že program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce nie je uzavretý dokument a je priebežne doplňovaný formou krátkodobých akčných plánov a v prípade zmeny východiskových podmienok aktualizovaný.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malý Lapáš vychádza z priorít a cieľov vytýčených pre rozvoj Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Veríme, že tento program hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude akýmsi navigačným podkladom, ktorý bude ukazovať smer úspešného rozvoja obce Malý Lapáš.

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová
Ing. Vladimír Čulík